

[Victor Pürschel.]

Jeg spørger da: Hvilken vældig Trang er der nu til dette? Er det Tilliden til vore Dommere, det er galt med her i Landet? Jeg skal ikke nægte, at der i de sidste Aar er forekommet en Række Retstilfælde, som har vakt en meget beklagelig Opsigt, og hvor man har følt sig paa meget usikker Grund, men det har efter min Mening ikke været Domstolenes Afgørelser, det har været galt med, det har meget mere været Administrationen, Anklagemyndighedens Optræden. Jeg kan nævne Kødeksport-Sagen, Eide-Sagen, Terndrup-Sagen, den Maade, hvorpaa visse K.U.-Sager er behandlet i Modsætning til Sager angaaende D.s.U. i ganske tilsvarende Situationer, maaske ogsaa Elith Jensen-Sagen, og saaledes kan der nævnes en Række Sager. Tilliden til Afgørelserne har ogsaa været rystet af visse Nævningekendelser. Men Dommerstanden som Helhed — der kan maaske findes Undtagelser, det skal jeg ikke benægte — kan ingen sætte nogen Plet paa. Dens ærlige Vilje til at gøre Ret og Skel og til at pleje Retten med Værdighed er efter min Mening højt hævet over ethvert Angreb.

Derfor kan det efter min Mening siges, at nogen praktisk Trang til denne Afdeling af Retten er der ikke, og selv med dens nuværende Skikkelse, hvor den er forbedret ved, at de administrative Embedsmænd er gaaet ud, og forværret ved, at Lægmandene er sat ind, er jeg meget stærkt i Tvivl om, hvorvidt den er stemmende med Grundlovens Bud.

Om Genoptagelsessagerne gælder, som jeg saa ofte har sagt, noget andet. Her foreligger et Problem, som i mange Lande er blevet aktuelt i de sidste Aar, og som man ogsaa herhjemme har haft Lejlighed til at tage under Overvejelse. Vi erkender, at dette Problem fortjener en Overvejelse — det sagde jeg allerede ved første Behandling. Man har nu gjort det, at man har ændret Rettens Sammensætning. Om dette gælder tilsvarende Bemærkninger som dem, jeg har fremsat vedrørende den første Afdeling, og det skal jeg ikke spille Tiden med at gentage.

Der er imidlertid stillet et Ændringsforslag — det sidste, tror jeg —, og denne Tilføjelse er maaske i og for sig ganske tilfredsstillende — den peger i hvert Fald paa noget, som fortjener Overvejelse —, men jeg synes, at Højesteretspræsidenten har Ret, naar han i sin Kritik siger, at ethvert Bevis jo i Aarens Løb vil blive afsvækket. Dette giver mig Anledning til at bemærke, at hvis man vil gaa den Vej

at give Adgang til en ny Bedømmelse af Beviset, burde man dog maaske indføre en Bestemmelse om, at den, der vil klage, skal komme saa snart som muligt. Der findes, saa vidt jeg husker, ikke nogen Bestemmelse af denne Art i det paagældende Kapitel af Retsplejeloven, men der ligger det jo ogsaa lidt anderledes. Jeg synes, at denne nye Regel kunde give Anledning til Overvejelse af, om man ikke skulde have en saadan Bestemmelse. Naar man maa erkende, at der er en betydelig Fare for, at et Bevis, blot ved at Tidens Tand gnaver paa det, bliver ringere, saa maa man ogsaa erkende, at Faren for urigtige Afgørelser vokser, naar man giver denne Adgang til at faa Sager genoptaget. Det er sikkert saadanne Betragtninger, der har bevirket, at man — jeg tror det er forholdsvis faa Aar siden — er begyndt at tage Problemet op. Man har altsaa hidtil sagt: Vi gaar til Genoptagelse, naar der er kommet nye Momenter frem, men vi tillader ikke Genoptagelse, naar der ikke kan fremføres noget nyt. Men naar man nu vil gaa til en ny Bedømmelse af Beviset — og denne nye Bedømmelse fører altsaa til, at Sagen gaar tilbage, og Beviset skal gentages —, saa vil det efter nogle Aars Forløb meget ofte være saaledes, at man ikke vil være i Stand til at føre Beviset, og saa maa det føre til Trifindelse. Derved forøger man efter min Mening Muligheden for Fejltagelser. Man gør det ganske vist paa den Maade — det maa man erkende —, at det bliver til Fordel for den anklagede. Hvis man vilde gaa den anden Vej, hvis man vilde tillade en Genoptagelse med det Formaal at faa dømt en Mand, der ikke tidligere var dømt, vilde det jo være rent galt, men det er der altsaa ikke Tale om. Fejltagelserne gaar altsaa for saa vidt til den rigtige Side, som de bliver til Fordel for den anklagede, men man skal jo nu være forsigtig ogsaa paa dette Punkt. Det, det gælder om ved Bedømmelsen af dette Spørgsmaal, er jo, at man gør sig klart, at hvor det drejer sig om menneskelig Retfærdighed, maa man regne med Muligheden for Fejltagelser. Selv det bedste Retssystem kan ikke sikre imod Fejltagelser, og derfor er den Ordning bedst, som giver de færreste Muligheder for Fejltagelser. Derfor synes jeg, at det er en væsentlig Anke mod Forslaget, naar man — efter min Mening med Rette — kan sige, at det forøger Mulighederne for urigtige Afgørelser.

Hertil kommer jo det meget alvorlige, at Beviset ikke er bevaret. Professor Hurwitz har med Rette peget paa, at det